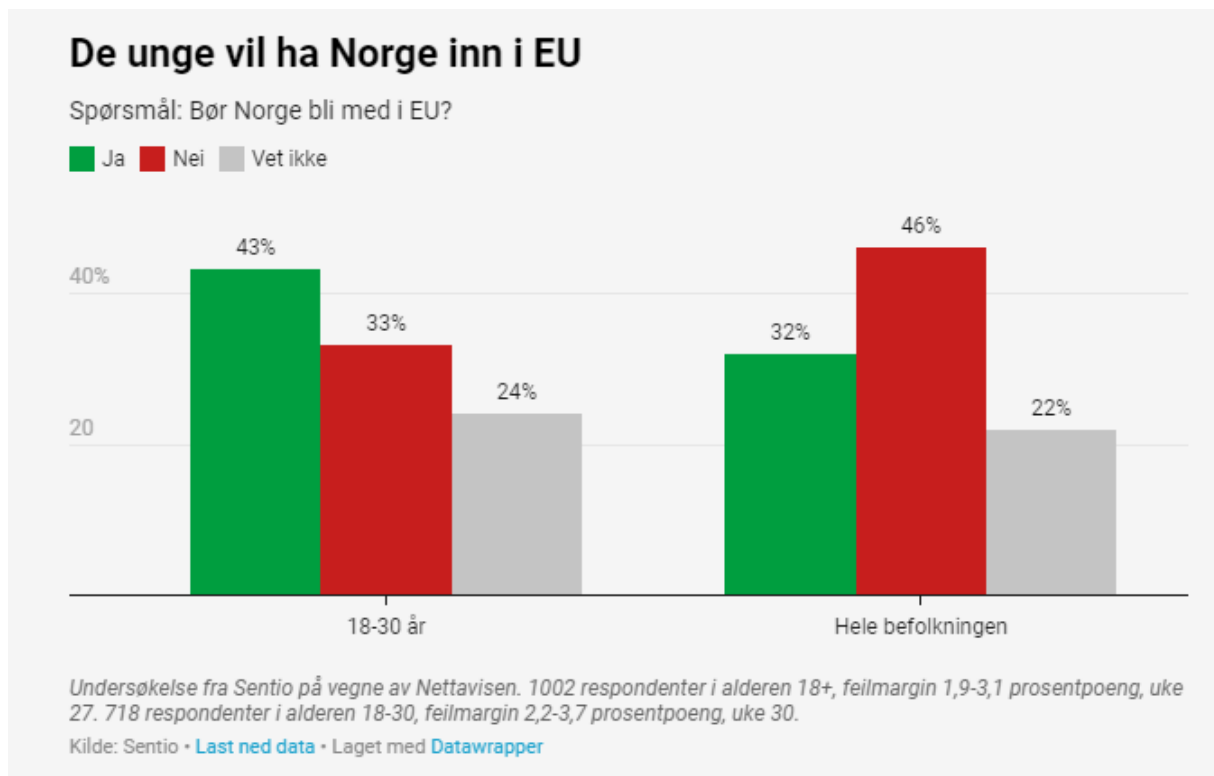

Hva mener ungdom om norsk EU-medlemskap?

Nylig presenterte Nettavisen en meningsmåling som avisen hadde fått Sentio til å gjennomføre. I følge målingen ønsker et flertall av unge mellom 18 og 30 år – som har en mening om saken – at Norge bør bli medlem av EU. Som figuren under viser er mønsteret motsatt når hele befolkningen tas med.

Faksimile fra Nettavisen, 16.8.2022

I en kommentar til målingen viser professor Lise Rye ved NTNU til en måling som Sentio gjorde i mai, der bare 27 prosent av dem under 30 år ville stemt ja ved en folkeavstemning om norsk EU-medlemskap. I den undersøkelsen var oppslutningen om medlemskap blant de unge *lavere* enn i befolkningen for øvrig, altså motsatt av det den siste målingen viser.

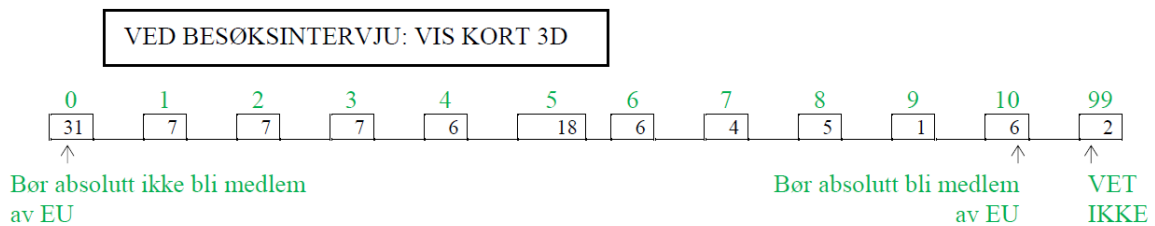
Typisk nok blir resultatene fra slike undersøkelser gjenstand for ulike tolkninger og heftig debatt fra politisk hold, i dette tilfelle fra Unge Høyre og Senterungdommen.

Det er ikke noe nytt at meningsmålinger om synet på EU blir gjenstand for debatt. Før folkeavstemningen i 1972 og 1994 florerte det med ulike målinger og ikke minst ulike tolkninger av resultatene.

Hvis det er den fullstendige spørsmålsformuleringen som er gjengitt i Nettavisens figur, er det grunn til å løfte den professorale pekefinger. Formuleringen «Bør Norge bli med i EU?» er formelt ubalansert idet den bare nevner det ene alternativet og ikke det andre. I tillegg vet vi fra

metodeforskningen at påstander av denne typen inviterer til en «acquiescence»-effekt, populært kalt «ja-effekt». Spørsmålsformuleringen kan med andre ord bidra til at andelen som sier seg enig i påstanden blir høyere enn om spørsmålet hadde vært formelt balansert. Det å bruke påstander til å si noe om nivået på holdningene kan med andre ord være usikkert. Det kan derfor være bedre å bruke et spørsmål om hva man ville ha stemt i en folkeavstemning, slik som i undersøkelsen nevnt over gjorde. Et spørsmål som i tillegg til retning fanger opp intensiteten i holdningen er brukt i Valgundersøkelsene ved Institutt for samfunnsforskning:

SPM.13 Så EU-medlemskap: Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at Norge absolutt ikke bør bli medlem av EU, mens 10 betyr at Norge absolutt bør bli medlem av EU?

Det at det kan reises faglige innvendinger mot måten spørsmål formuleres på betyr ikke nødvendigvis at resultatene blir helt misvisende. Særlig gjelder det når man fokuserer på forskjeller mellom ulike grupper, som f.eks. unge mot eldre. Som ellers når det gjelder å måle folkemeningen vil man likevel være på tryggere grunn hvis ulike måter å stille spørsmålene på gir samsvarende resultater. Hvis ikke, blir målingene også en del av den politiske debatten.